

พระราชดำรัส

ในโอกาสที่คณะผู้ปฏิบัติงานโครงการตามพระราชดำริ เข้าเฝ้าฯ

ณ ศาลาดุสิดาลัย สวนจิตรลดา กรุงเทพมหานคร

วันพฤหัสบดี ที่ ๒๗ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๔๓

ขอขอบคุณทุกท่านที่ได้ช่วยกันร่วมมือในการปฏิบัติงานเสมอมา กว่า ๒๐ ปีมาแล้ว ที่ได้มีโอกาสได้ไปเห็นความเป็นอยู่ของคนที่อยู่ในประเทศชาติของเราเอง ที่ยังมีความขาดแคลนในด้านต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของอาหารการกิน ก็ได้มาคิดวิธีการว่าจะทำอย่างไร จึงจะให้ชุมชนเหล่านี้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น แล้วก็มีโอกาสในชีวิต ในตอนนั้นก็ยังไม่ได้คิดถึงเรื่องที่เป็นหลักสำคัญ ที่จริงคนเรานี้ก็ต้องมีโอกาสที่เท่าเทียมกัน บางทีสมัยใหม่เรียกว่าจะเป็นประชาธิปไตย เป็นเรื่องของสิทธิมนุษยชน ที่จริงแล้วถ้าตีความคิดดีๆ นั่นก็คือเรื่องของสิทธิที่จะมีความเป็นอยู่ที่ดีพอเหมาะพอควร ในขณะนั้นก็พยายามคิดวิธีการ และก็นึกอยู่ว่าจะถ้าจะไปช่วยเหลือหรือจัดการ อย่างไรก็ทำตามถ้าจัดให้ทุกๆ ที่ ทุกๆ คนที่ขาดแคลนนั่นก็ไม่น่าจะเป็นไปได้ สิ่งที่เป็นไปได้คือการหาแนวทาง หาวิธีการปฏิบัติ ซึ่งก็ต้องมีผู้ช่วยเหลือหรือผู้ที่เป็นหลักในการดำเนินการ

ในขณะนั้นก็เห็นโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนซึ่งตั้งมีอยู่แล้ว ซึ่งในขณะนั้นก็ ๒๐ กว่าปีแล้ว ที่ได้ดำเนินการมาเป็นอย่างดี ก็อาจจะใช้แหล่งนี้เป็นที่ปฏิบัติงานเพื่อว่าถ้าปฏิบัติงานได้ดีแล้วก็จะสามารถขยายผลไปถึงที่อื่นๆ ได้ ในขณะนั้นมีหน่วยงานต่างๆ ทั้งที่เป็นหน่วยงานราชการและเอกชน หรือบุคคลต่างๆ หลายท่านที่ยังช่วยอยู่จนทุกวันนี้บ้าง หรือผู้ที่ช่วยหลักๆ หลายๆ ท่านก็ได้ล่วงลับไปแล้ว เพราะว่าเป็นเรื่องตั้ง ๒๐ กว่าปีมาแล้ว ท่านเหล่านี้ก็พยายามช่วยกันหาวิธีการ หาแนวทางที่จะปฏิบัติในสิ่งที่เป็นไปได้ เพราะในขณะนั้นถึงว่าจะเคยตามเสด็จฯ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถไปหลายที่ก็ตาม ก็นับว่าประสบการณ์ยังน้อย เริ่มต้นที่คิดก็อาจจะอายุไม่ถึง ๒๐ ดีก็ยังไม่สามารถที่จะมองในรายละเอียดซึ่งได้ก็มีผู้มาคิดร่วมมือ ตอนนั้นก็เห็นว่าหน่วยงานของตำรวจตระเวนชายแดนนั้นมีเรื่องของการสอนนักเรียนอยู่ ซึ่งการสอนหนังสือเพื่อให้คนมีความรู้ถือว่าเป็นแนวทางในการพัฒนาชุมชนทั้งชุมชนไปอีกในรูปแบบหนึ่ง อาจจะเป็นเรื่อง

ที่น่าสงสัยว่า ทำไมตำรวจซึ่งมีหน้าที่จับผู้ร้ายปราบหมู่พาลทั้งหลาย เหมือนยังกับเพลง ตำรวจที่ว่านั้น จะมีหน้าที่อะไรในการที่จะให้การศึกษาแก่เยาวชนนั้น ก็มีหน้าที่หนึ่งของ ตำรวจตระเวนชายแดน คือรักษาความมั่นคงของพื้นที่ชายแดน หรือไม่กี่เรียกว่าของทั้ง ประเทศชาติ ซึ่งการรักษาความมั่นคงนี้ก็ตีความไปได้หลายอย่าง อย่างหนึ่งก็การป้องกัน โดยตรง คัดรู้เข้ามารุก ซึ่งเป็นสิ่งที่ทำอยู่ในเวลานั้น แต่วิธีการที่ไม่ใช่เป็นวิธีการแก้ปัญหา เฉพาะหน้า คือการทำสังคมให้ร่มเย็นและให้มั่นคง และผู้บังคับบัญชาสมัยก่อนนั้นก็ได้อธิบาย โดยการทำมาให้ฝึกตำรวจเป็นครูช่วยสอนนักเรียน ที่จริงแล้วนี่ดูเหมือนว่าไม่ใช่ผู้บังคับบัญชา คิดด้วยซ้ำไป ก็เป็นการคิดโดยที่ตำรวจตระเวนชายแดนเอง ซึ่งได้ไปเห็นสิ่งที่เป็นความจริง ของท้องถิ่น คือมีคนจำนวนมากที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ทุรกันดาร ซึ่งบางคนไม่มีคนอื่นทราบว่าเขาเป็นคนมีชีวิตอยู่ เป็นคนในประเทศเราเสียด้วยซ้ำไป บุคคลเหล่านี้ตำรวจที่ไปประจำการ ก็พยายามนอกจากสอนหนังสือแล้วก็ช่วยในเรื่องของการประกอบอาชีพต่างๆ แล้วก็มี ผู้บังคับบัญชามาช่วยทำให้เป็นระบบขึ้น คือเป็นโรงเรียนขึ้น งานนี้น่าจะไปช่วยเป็นศูนย์ ใช้เป็นบุคคลเป้าหมายได้ คนที่ขาดแคลนที่จริงๆ แล้วนี่ยังมีบุคคลที่ขาดแคลนที่นอกเหนือจาก ความดูแลของตำรวจตระเวนชายแดน เป็นหน้าที่ของหน่วยงานอื่นๆ อีกมาก พยายามช่วยกัน คิดในเรื่องต่างๆ ทั้งในด้านงานการศึกษา งานเกษตร งานสุขภาพอนามัย นับวันขึ้นทำไปก็มี คนถามคำถามที่บางครั้งก็ตอบไม่ได้ว่า การปฏิบัติงานนี้ จะมีเป้าหมายไปทางไหน จะทำ อย่างไร คำถามเหล่านี้ก็ช่วยให้คิดเป็นระบบขึ้น ในเมื่อคิดเป็นระบบ ทำงานออกมาเป็นชิ้น เป็นอันเป็นผลแล้ว ทำให้บุคคลอื่นทราบขึ้นแล้ว ก็ถือว่ามาช่วย หรือว่าที่เราทำกันไว้ก็เป็น บริการอย่างหนึ่ง คือบางทีผู้ที่มีความรู้ความสามารถและมีน้ำใจที่จะช่วยนั้น ไม่สามารถ ที่จะรู้ว่าตรงไหนที่สมควรไปดำเนินการก่อน เราทำงานแล้วก็สามารถที่จะชี้แจงได้เป็นระบบ สามารถที่จะให้คนอื่นเข้ามาช่วยเหลือร่วมมือได้ นักเรียนที่เคยอยู่ในโครงการว่าเป็นผู้ได้รับ ประโยชน์นั้น ที่จริงระหว่างที่รับประโยชน์นั้นก็ถือว่าเป็นผู้ปฏิบัติการไปด้วยในตัว คือถ้า สามารถรับหรือเข้าใจสิ่งที่บุคคลอื่น หน่วยงานอื่นให้ความรู้ แล้วเอาไปใช้ได้ผลอย่างนั้นก็ ถือว่าทำให้บุคคลอื่นๆ ได้รับผลดีจากสิ่งที่กระทำกัน ก็ไม่ได้เป็นการกระทำที่สูญเปล่า ก็มีคนที่ จะสนับสนุนมากขึ้น

มาถึงปัจจุบันนี้การงานต่างๆ นั้นก็มีความจำเป็นยิ่งขึ้นที่จะทำให้เข้าระบบและเป็น แนวทางของแผนการใหญ่ของประเทศว่าจะวางแผนจะให้ทิศทางไปทางไหน โดยการออก กฎออกระเบียบต่างๆ ก็ควรที่เราจะมาคิดทบทวนพิจารณาว่างานต่างๆ ที่ทำนั้น ประสิทธิภาพของ งานอยู่ที่ตรงไหน เราต้องการให้ทุกคนมีความมั่นคง มีความเป็นสุข อยู่ดีกินดี มีโอกาสในชีวิต ที่จะได้รับความรู้แล้วก็ฝึกฝนความสามารถ สามารถที่จะสร้างความก้าวหน้าให้แก่ตัวเองได้ ให้เท่าเทียมกันทุกคน อันนี้จะเป็นเป้าหมายอย่างหนึ่งได้ แล้วงานที่ทำไปได้ประโยชน์เข้า

เป้าหมายหรือเปล่า อันไหนที่ทำทิศทางแล้วทิศทางนั้นไม่ได้ผล ก็ต้องปรับต้องเปลี่ยนแปลงไป การที่ประชุมสัมมนานี้ก็จะได้เป็นประโยชน์ในด้านนี้คือได้คิดได้ทบทวน ส่วนไหนที่บกพร่องอยู่ ก็ต้องแก้ไขปรับปรุง ทั้งปรับปรุงในตัวบุคคล ปรับปรุงในเรื่องของหน่วยงานและแนวคิด ท้ายๆ ไปด้วย ก็หวังว่าการที่จะต้องปรับปรุงเปลี่ยนแปลง หรือมีผู้คัดค้านวิธีการแนวทางนั้น จะไม่ทำให้ทุกคนหมดกำลังใจและก็จะยิ่งทำให้มีกำลังใจทำงานได้เข้มแข็งหรือว่าได้ละเอียดถี่ถ้วนยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณทุกท่านอีกครั้งหนึ่งที่ยังมีความมุ่งมั่นอยู่จนทุกวันนี้ และขอให้มีการกำลังใจที่สมบูรณ์แข็งแรง เพื่อที่จะดำเนินงานให้มีผลต่อไป ซึ่งจะทำให้บ้านเมืองส่วนรวม มีความเจริญรุ่งเรือง แล้วก็ตัวของแต่ละบุคคลมีความสุข มีความพึงพอใจที่ได้ทำสิ่งที่ดีและมีประโยชน์ต่อบุคคลอื่น

